

Izmaiņas akcīzes nodokļa jomā

Publicēts: 26.08.2020.

Atjaunināts: 31.01.2023.

Izmaiņas akcīzes nodokļa jomā ar 2021. gada 1. janvāri

Likums *"Par akcīzes nodokli"* paredz vairākas izmaiņas akcīzes nodokļa likmēs alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem, elektroniskajās cigaretēs izmantojamiem šķidrumiem un tabakas aizstājējproduktiem, kas stāsies spēkā dažādos termiņos.

Ar 2021.gada 1.janvāri tiek palielinātas akcīzes nodokļa likmes šādiem tabakas izstrādājumiem:

cigāriem un cigarillām no 95,2 uz 104,7 eiro par 1000 gabaliem;

smēķējamai tabakai un tabakas lapām no 75 uz 80,25 eiro par 1000 gramiem;

karsējamai tabakai no 75 eiro uz 160 eiro par 1000 gramiem.

Papildus ar 2021.gada 1.janvāri:

tiek mainīta akcīzes nodokļa aprēķināšana par elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, t.sk., arī par elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu sagatavošanas sastāvdaļām (propilēnglikolu, aromatizētāji, augu izcelsmes glicerīnu, nikotīna ekstraktus un citas vielas), kuras izmanto, lai sagatavotu elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, nosakot nodokļa likmi – 0,12 eiro par 1 ml;

kā akcīzes nodokļa objekts tiek noteikts tabakas aizstājējprodukti, kuriem tiek piemērota akcīzes nodokļa likme 80 eiro par 1000 gramiem.

Ar 2021.gada 1.februāri:

tiek atcelta samazinātā akcīzes nodokļa likme biodīzeļdegvielai, ko izmanto par degvielu, un tiek piemērota minimālā nodokļa likme 330 eiro par 1000 litriem biodīzeļdegvielas, kas pilnībā iegūta no biomasas, un parafinizētās dīzeļdegvielas, kas iegūta no biomasas.

tiek paaugstināta samazinātā nodokļa likme no 152,7 eiro uz 360 eiro par 1000 litriem svīnu nesaturošam benzīnam ar augstu bioetanola saturu (no 70-85 tilpumprocentiem) (degviela E85).

Ar 2021.gada 1.martu:

tiek palielināts minimālais akcīzes nodokļa līmenis no 114,7 uz 121,4 eiro par 1000 cigaretēm, kā arī mainīta akcīzes nodokļa aprēķināšanas struktūra: specifiskais nodoklis pieaug no 78,7 uz 92,5 eiro par 100 cigaretēm, bet procentuālā nodokļa likme no maksimālās mazumtirdzniecības cenas (*ad valorem*) tiek samazināta no 20% uz 15%;

tiek palielinātas akcīzes nodokļa likmes šādiem alkoholiskajiem dzērieniem:

vīnam, raudzētiem dzērieniem (virs 6%) un starpproduktiem (līdz 15%) no 106 uz 111 eiro par 100 litriem;

starpproduktiem (virs 15% un līdz 22%) no 176 uz 185 eiro par 100 litriem;

spirtam un pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem no 1 642 uz 1 724 eiro par 100 litriem absolūtā spirta;

alum (par katru absolūtā spirta tilpumprocentu) no 7,8 uz 8,2 eiro par 100 litriem, paredzot, ka minimālā likme alus pieaug no 14,4 uz 15,2 eiro par 100 litriem.

Uz terminētu periodu no 2021.gada 1.janvāra līdz 2025.gada 31.decembrim tiek samazināta akcīzes nodokļa likme dabasgāzei, ko izmanto par degvielu transportā, no 9,64 uz 1,91 eiro par MWh.

Ar 2021.gada 1.jūliju:

tiek atcelta samazinātā akcīzes nodokļa likme biodīzeļdegvielai, ko izmanto par kurināmo, un tiek piemērota minimālā likme 21 eiro par 1000 litriem biodīzeļdegvielas, kas pilnībā iegūta no biomasas, un parafinizētās dīzeļdegvielas, kas iegūta no biomasas, paredzot, ka minētie produkti ir iezīmēti (marķēti).

tiek noteikta viena nodokļa likme naftas produktiem, kurus izmanto par kurināmo, piemērojot 60 eiro par 1000 litriem, neatkarīgi no biodegvielas piejaukuma, ja attiecīgie naftas produkti ir iezīmēti (marķēti).

Ar 2021. gada 1. jūliju tiek uzsākta elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu, tabakas aizstājējproduktu un karsējamās tabakas marķēšana. Tikmēr minētos produktus, kas līdz 2021. gada 1. jūlijam bija nodoti patēriņam un nebija marķēti ar akcīzes nodokļa markām, varēs realizēt līdz 2021. gada 31. decembrim.

Izmaiņas akcīzes nodokļa jomā ar 2020. gada 1. janvāri

Likums "Par akcīzes nodokli" paredz līdz 2020. gada 1. martam pakāpenisku akcīzes nodokļa likmju paaugstinājumu naftas produktiem, alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem.

Līdz ar to ar 2020. gada 1. janvāri tiek palielinātas akcīzes nodokļa likmes:

smēķējamai tabakai, tabakas lapām un karsējamai tabakai par 1000 g no 70 eiro uz 75 eiro un cigāriem un cigarillām par 1000 gab. no 88 eiro uz 95,2 eiro;

svinu nesaturošam benzīnam par 1000 litriem no 476 eiro uz 509 eiro; benzīna un etilspirta maisījumam, ja absolūtā spirta saturs gala produktā no 70 līdz 85 tilpumprocentiem no kopējā produkta daudzuma (degviela E85) par 1000 litriem no 142,8 eiro uz 152,7 eiro; dīzeļdegvielai (gāzeļļai), petrolejai, degvielaļļai un dīzeļdegvielas un rapšu sēklu eļļas vai no rapšu sēklu eļļas iegūtas biodīzeļdegvielas sajaukumam par 1000 litriem no 372 eiro uz 414 eiro; naftas gāzei (LPG) par 1000 kg no 244 eiro uz 285 eiro, dīzeļdegvielai (gāzeļļai) un dīzeļdegvielai (gāzeļļai), kurai ir pievienota no rapšu sēklu eļļas biodīzeļdegviela, kura tiek izmantota lauksaimniecības produkcijas ražošanai no 55,8 eiro uz 62,1 eiro.

2020. gada 1. martā tika palielinātas akcīzes nodokļa likmes vīnam, raudzētiem dzērieniem (virs 6%) un starpproduktiem (līdz 15%) par 100 litriem no 101 eiro uz 106 eiro, starpproduktiem (virs 15% un līdz 22%) par 100 litriem no 168 eiro uz 176 eiro, spirtam un pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 100 litriem absolūtā spirta no 1564 eiro uz 1642 eiro un alum (par katru absolūtā spirta tilpumprocentu) par 100 litriem no 7,4 eiro uz 7,8 eiro.

Vienlaikus ar Administratīvās atbildības likumu stāsies spēkā likumā "Par akcīzes nodokli" un "Alkoholisko dzērienu aprites likumā" ietvertās tiesību normas, kuru mērķis ir nodrošināt administratīvo pārkāpumu kodifikāciju attiecībā uz darbībām ar akcīzes precēm, izvērtējot administratīvo pārkāpumu sastāvu, ņemot vērā nodarījuma bīstamību, sekas, aktualitāti un attiecināmību uz publiski tiesiskajām attiecībām, kā arī sabiedrisko kaitīgumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumu Nr.662 "Akcīzes preču aprites kārtība" 214. punktu 2020. gada 1. janvārī stājas spēkā normas, kas nosaka, ka degvielu, kurai tiek piemērota samazinātā akcīzes nodokļa likme un kuru izmanto lauksaimniecības produkcijas ražotāji, atļauts uzglabāt tikai Valsts ieņēmumu dienesta deklarētajās tvertnēs. Minētais nosacījums tika ieviests, jo, veicot kontroles pasākumus, Valsts ieņēmumu dienests bieži ir konstatējis, ka praksē komersanti izmanto vairāk degvielas, nekā faktiski ir iegādājušies. Tas liek secināt, ka daļa no izlietotās degvielas ir nelegālas izcelsmes. Lai mazinātu nelegālas izcelsmes degvielas aprites iespējas, minētie noteikumi paredz komersantiem deklarēt Valsts ieņēmumu dienestā

degvielas tvertņu atrašanās vietu, daudzumu un tilpumu.

Izmaiņas akcīzes nodokļa jomā ar 2019. gada 1. janvāri

Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli" paredz, ka:

ar 2019. gada 1. janvāri tiek palielinātas akcīzes nodokļa likmes smēķējamai tabakai, tabakas lapām un karsējamai tabakai par 1000 g no 66 eiro uz 70 eiro un cigāriem un cigarillām par 1000 gab. no 73 eiro uz 88 eiro.

ar 2019. gada 1. martu tiek palielinātas akcīzes nodokļa likmes vīnam, raudzētiem dzērieniem (virs 6%) un starpproduktiem (līdz 15%) par 100 litriem no 92 eiro uz 101 eiro, starpproduktiem (virs 15% un līdz 22%) par 100 litriem no 150 eiro uz 168 eiro, spirtam un pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 100 litriem absolūtā spirta no 1670 eiro uz 1840 eiro un alum (par katru absolūtā spirta tilpumprocentu) par 100 litriem no 6,8 eiro uz 7,4 eiro.

ar 2019. gada 1. jūliju tiek palielinātas akcīzes nodokļa likmes cigaretēm:

- minimālā nodokļa likme par 1000 gab. no 109,20 eiro uz 114,70 eiro;
- specifiskā (fiksētā) nodokļa likme par 1000 gab. no 74,60 eiro uz 78,70 eiro;
- procentuālā nodokļa likme saglabājas 2017. gada līmenī, t.i. 20% no maksimālās mazumtirdzniecības cenas.

Lai mazinātu administratīvo slogu likumā noteikts, ka ar 2019. gada 1. janvāri:

nebūs jāmarķē ar akcīzes nodokļa markām alkoholiskos dzērienus, kuri iepildīti arī cita veida iepakojumos (ne tikai pudelēs) ar tilpumu līdz 100 mililitriem;

ar akcīzes nodokļa markām nebūs jāmarķē alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kurus fiziskā persona saņem savam patēriņam arī no valstīm, kas nav dalībvalstis;

komersants, kurš ir saņēmis speciālo atļauju (licenci) alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai akcīzes nodokļa likmju maiņas gadījumā neveiks inventarizāciju par alkoholiskajiem dzērieniem, kuru primārais iepakojums ir atvērts tirdzniecībai un atvērtā iepakojuma vienības tilpums nepārsniedz divus litrus.

Izmaiņas akcīzes nodokļa jomā ar 2018. gada 1. janvāri

Saeima 2017.gada 27.jūlijā pieņēma grozījumus likumā "Par akcīzes nodokli".

Izmaiņas likumā "Par akcīzes nodokli" paredz pakāpenisku akcīzes nodokļa likmju paaugstinājumu:

naftas produktiem, kas tiek izmantoti par motordegvielu, no 2018.gada 1.janvāra un no 2020.gada 1.janvāra;

alkoholiskajiem dzērieniem no 2018.gada 1.marta līdz 2020.gada 1.martam;

cigaretēm no 2018.gada 1.jūlija un no 2019.gada 1.jūlija.

Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana tika veikta, lai kompensētu pasākumus, kas saistīti ar ienākumu nodokļu reformu.

Veicot akcīzes nodokļa likmju paaugstinājuma aprēķinus tika ņemti vērā akcīzes nodokļa likmju apmēri pārējās Baltijas valstīs. Neskatoties uz to, ka Latvija turpmākajos gados paaugstinās akcīzes nodokļa likmes naftas produktiem, alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem tās saglabāsies zemākas nekā Igaunijā.

Izmaiņas akcīzes nodokļa jomā ar 2017. gada 1. janvāri

Ar 2017.gada 1.janvāri tiek pārskatīta akcīzes nodokļa atbrīvojumu piemērošana diplomātiem un starptautisko organizāciju personālam, paredzot ierobežojumus akcīzes preču iegādei, piemērojot akcīzes nodokļa atbrīvojumu vai akcīzes nodokļa atmaksu. Atsevišķām akcīzes precēm akcīzes nodoklis un pievienotās vērtības nodoklis veido nozīmīgu daļu no cenas, piemēram, cigaretēm un alkoholiskajiem dzērieniem. Līdz ar to, lai mazinātu risku nepamatotai akcīzes preču iegādei bez nodokļiem vai uz nodokļu atmaksas pieprasījumu, tiek noteikti maksimālie akcīzes preču (alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu un elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidrums) iegādes daudzumi gadā, kuriem piemēro nodokļu atbrīvojumu vai nodokļu atmaksu, vienai personai.

No 2017.gada 1.janvāra ir pārskatītas zudumu normas alkoholiskajiem dzērieniem to ražošanas atsevišķos posmos, kā arī tiek samazināta pieļaujamā zuduma norma fasētiem alkoholiskajiem dzērieniem no 0,2% uz 0,1% .

Pārskatītas akcīzes nodokļa likmes tabakas izstrādājumiem:

akcīzes nodokļa likme karsējamai tabakai ir tāda pati kā likme citai smēķējamai tabakai, tabakas lapām, un smalki sagrieztai tabakai cigarešu uztīšanai;

akcīzes nodokļa likmes cigāriem un cigarellām, citai smēķējamai tabakai, tabakas lapām, karsējamai tabakai un smalki sagrieztai tabakai cigarešu uztīšanai tiek paaugstinātas straujāk (salīdzinājumā ar likumā "Par akcīzes nodokli" noteiktajam akcīzes nodokļa paaugstinājuma grafikam, kas ir līdz 31.12.2016.) un likmju paaugstināšana notiek 01.01.2017, 01.01.2018. un 01.01.2019.;

tiek mainīta akcīzes nodokļa struktūru cigaretēm ar 01.07.2017., samazinot procentuālo likmi no 25% uz 20%, vienlaikus straujāk paaugstinot akcīzes nodokļa specifisko likmi. Specifiskā likme tiek paaugstināta arī 01.07.2018.

Ar 2017.gada 1.jūliju, t.i., sākot ar 2017./2018. saimniecisko gadu tiek atceltas tiesības iegādāties degvielu ar samazināto akcīzes nodokļa likmi par zemes platībām, kurās audzē kukurūzu biogāzes ieguvei.

<https://www.fm.gov.lv/lv/izmainas-akcizes-nodokla-joma>